

ЭНЦИКЛОПЕДИЯ

Нам улууһун хаһыата 1935 сыл алтыннык күнүгэр төрүттүнүттэ

2001 с.
Алтыннык
27
күнэ
субуота
№ 124 (8967)

Официальной салаа

Нам улууһун мунньаҕын сессиятыгар ХАМАФАТТА ОРТО ОСКУОЛАТЫГАР Е.М. ШАПОШНИКОВ ААТЫН ИНГЭРЭР ТУҢУНАН

Улуус уонна Хамафатта нэһилиэтин общественноһун орто оскуолатын коллективин туруорсууларын өйөөн уонна саха биллиилээх график художника, ССРС художниктарын Союһун чилиэнэ Ефим Михайлович Шапошников аатын үйэтитэр инниттэн улуус Мунньаҕын X-с (онус) сессията быһаарда:

1. Хамафатта орто оскуолатыгар Ефим Михайлович Шапошников аатын ингэрэргэ уонна «Хамафаттаағы Е.М. Шапошников аатынан орто оскуола» диэн уларытан ааттыырга.

2. Улуустаағы үөрэх управлениета (нач. Дьяконова В.Н.), Хамафатта орто оскуолатын салалтата (дир. Захаров Н.Д.) бу уураахха олодуран оскуола анал бэлиэлэрин (вывескаларын, бөчөттөрүн) о.д.а. докумуоннарын уларытан онгороллоругар соруйарга.

3. Уураах ылыныллыбыт күнүттэн ыла күүһүгэр кийрэр уонна олохтоох маассабай информация нөҥүө бүтүүн иһитинэриигэ таһаарыллар.

4. Уураах туолуутун хойтуруолун улуус Мунньаҕын наукаҕа, үөрэхтээһингэ уонна ыччат политикатыгар Бастайааннай комиссиятыгар (предс. Попов Р.Г.) сүктэрэргэ.

Улуус Мунньаҕын председателэ Н.Н. БАИШЕВ
24.10.01 с.

Улуус дьаһалтатыгар

И.И. СУЗДАЛОВКА «УЛУУС ЫТЫК КИҢИТИН» ААТЫН ИНГЭРИИ ТУҢУНАН

Улуус социальнай-культурнай сайдыытыгар, үрдүк уонна орто анал үөрэх заведениеларыгар кадрдары үөрэттиигэ уонна бэлэмнээһингэ улахан үтүөлэрин иһин Суздалов Иннокентий Иннокентьевичка, М. Аммосов аатынан саха государственнай университетин иһинэн физико-техническэй институт проректорыгар, профессора, физико-техническэй наукаларга кандидакка «Нам улууһун Ытык киһитэ» ааты ингэрэргэ.

Нам улууһун баһылыга А.Н. ДЬЯКОНОВ
2001 с. балаҕан ыйын 14 к.

Саха Республикатын Президентин быыбарыгар Нам улууһунаағы территорияльной комиссияга

БАРБЫТ ДЕПУТАТТАР ОННУЛАРЫГАР УЛУУС МУННЬАҒЫН ДЕПУТАТТАРЫН БЫЫБАРДАРЫН АНЫЫР ТУҢУНАН

Саха Республикатын «Государственной былаас бэрэстэбиитэллээх органнарыгар депутаттары уонна олохтоох дьаһалталаар баһылыктарын быыбардарын туһунан» Сокуон 43-с ыстатыйатыгар сөп түбэһиннэрэн уонна республика киин быыбардыыр комиссиятын кытта сөбүлэһиннэрэн территорияльной быыбардыыр комиссия уураар:

1. Барбыт депутаттар оннуларыгар Үөдэйдээҕи 1 №-дээх быыбардыыр окурукка уонна Хамафаттаағы 4 №-дээх быыбардыыр окурукка улуус Мунньаҕын депутаттарын быыбарын 2001 сыл ахсынны 23 күнүгэр аныырга.

Территориальной быыбардыыр комиссия председателэ
Ю. ПАВЛОВ
Комиссия секретара Л. ПОПОВА

Нэһиликтэр күрэхтэһиилэрэ

ТҮМҮК ТАҢААРЫЛЫННА

Улуустаағы тыа хаһаайыстыбатын управлениетын анал комиссиятыгар оттоһунча нэһиликтэр күрэхтэһиилэрин түмүгэ таһаарыллына. Комиссия мунньаҕын бортокуолугар олодуран улуус баһылыга А.Н. Дьяконов дьаһал таһаарда.

Дьаһалтан көрдөхкө сүөһү аһылытын бэлэмнээһингэ нэһиликтэр баар кыахтарын табатык туһанан үрдүк таһаарылаахтык үлэлээбиттэрэ ыйыллар. Урут биллэрлиһитин курдук улуус нэһиликтэрэ икки бөлөхкө хайтыллыбыттара. Бастагы бөлөхкө кийрээр нэһиликтэр ортолоругар 2893 тн. оту чөмчөспүт, онон сезоннаағы былаанын 160,7% толорбут Бөтүгү нэһилигэ бастагы миэстэҕэ таҕыста уонна куоталаһы усулгубуйатыгар сөп түбэһиннэрэн 10 тыһ. солк. харчынан бириэмийэҕэ тигистэ. Иккис миэстэҕэ 3520 тн. оту чөмчөспүт, соруудаһын 135,4% толорбут Модут нэһилигэ 7 тыһ. солк. харчынан бириэмийэни ыла. 2300 тн. оту бэлэмнээбит, соруудаһын 121,1% толорбут Көбөкөн нэһилигэ 5 тыһ. солк.

бириэмийэни бэлиэтэннэ.

Иккис бөлөхкө 640 тн. оту бэлэмнээн, соруудаһын 128% толорон Фрунзе нэһилигэ бастаата. Нэһиликкэ 5 тыһ. солк. харчынан бириэмийэ тигистэ. Тустаах соруудаһа 122% толорбут Маймаҕалар иккис миэстэҕэ таҕыстылар уонна 3 тыһ. солк. харчыга тигистилэр. 900 тн. оту күрүөлээбит Таастаах нэһилигэ үһүс миэстэҕэ таҕыста уонна 2 тыһ. солк. харчынан бириэмийэни алтэннэ.

Түмүгү таһаарыыга биэр сүөһү төбөтүгэр тиксэр оту бэлэмнээһин учуоттаньыта улахан оруоллаһна. Үстүү нэдиэлэ буола-буола сводкатын түһэрбит Таастаах нэһилигэ иккис миэстэттэн үһүскэ түһэн биэрдэ.

Бастаабыт уонна бириистээх миэстэлэргэ тиксэбит нэһиликтэргэ бириэмийэлэрин тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин күннэрин бэлиэтээһингэ сөп түбэһиннэрэн, үөрүүлээх быһыыга-майгыга туттарыы буолуоҕа.

Г. ЭВЕРСТОВ

МАХТАЛ ҮЛЭНИТ КИҢИЭХЭ!

(Тыа хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин күннэригэр
аналлаах таһаарыы 1-2 стр.)

Альберт Дьяконов, улуус баһылыга:

«УЛУУСПУТ ТЫАТЫН ХАҢААЙЫСТЫБАТЫН САЙЫННАРЫ - БАРЫБЫТ ДЬЫАЛАБЫТ!»

Улууска тыа хаһаайыстыбатын производствотыгар үлэһит-хамны сылдыр дьоммутун чизтиир күнүнэн сибээстэн А.Н. Дьяконов салгы сайдар суолбут хайдах буолуоҕар, онуоха бэйэбиттэн туох тутулуктааҕар санааларын атастаһар.

Корр: Альберт Николаевич, ааспыт уон сылы дьон-сэргэ сүрүннээн ыһыллы-тобуллу, тыа хаһаайыстыбатын эһии сылларын курдук өйдөбүллээхтэр. Тус бэйэҥ ханнык сынабылы бириэмэ ээһи?

А. Дьяконов: Аан бастатан, биһиги улууспут туох да диэбиһит иннигэр тыа хаһаайыстыбатыттан тутулларынан, манан сайдарынан сибээстэн бу эйгэҕэ дьарыктаах бары дьоммуттар - коллективнай да хаһаайыстыба, бааһынай да буоллун - тыа хаһаайыстыбатын күнүнэн истин эвэрдэни тизэрдим этэ. Үлэлэригэр, тус олохторугар дьолу, былааннара, баҕа санаалара силгэ ситэригэр баарабын.

Аны тыа хаһаайыстыбата инники өттүгэр көрүнгэ, ис хоһоно хайдах буолуоҕа диэнгэ кэнники сылларга барбыт реформалар биһиги атын улуустары кытта тэҥнэ тардыһар, инники кэккэҕэ сылдыр кыахтааһын көрдөрдүлэр. Нам улууһа тайаан сытар сиринэн, суолунан-иһинэн, баайынан-дуолунан тыа хаһаайыстыбатынан

көдүүстээхтик, барыстаахтык дьарыктанар аналлаах. Хаһаайыстыбалар барыларга үрдүк дохуоту ситиһэргэ, элбэх үтүгэти онорон, ону барыстаахтык батараҕа маҕнайгы хардыылары онордулар, сағалааһын баар.

Бастаан утаа буккуллуу элбэҕэ, билигин үгүстэрэ олохторун булдулар диэххэ сөп. Ура-тыга диэн биһиги XXI үйэҕэ үктэнэн баран үлэһит-хамнаһы аныгылы тэрийэхтээхпит. Ол эбэтэр уруккуллуу былаан, валовай көрдөрүү эрэ диэн буолбакка бородоусуяны переработкалаан батарыы, түмүгэр үрдүк дохуоту ситиһи буолар. Ол да буоллар билигин да кыахтарбытын ырааһынан ситэри туһаммыт көһүннэ. Эгэлгэ араас үтүө санааларбыт, кэскиллээх сорукарбыт дьыалатыгар тийээн онтон-мантан ингэн харгыстанан, тохтоон хаалаллар. Манна тутуах дьоннорбут - салайааччылар - өйдөрө-санаалара, дьобурдара, энергиялара тийэхтээхтэр этэ. Холобура, сана, сонун туһалаах суол буолаарай диэн бурдугу мәлийэр мизлингэ аҕалан туруордубут, онтубут бу күнгэ диэри үлэлээбэтэ. Бу салайааччыттан быһаччы тутулуктааҕа биллэр.

Барыта мөлтөх диэн этиллибэт, республикаҕа кизэник биллэр дьоннордоохпут. Алексей Кузьмин идеялара элбэҕэ, энер-

гията сыһаабата, ааҕар-суоттуур — бу барыта кини хаһаайыстыбата атаҕар турарыгар, элбэх дохуоту ситиһэригэр дьонун төһүү, ону аһан саамай быһаарылаах өрүтүнэн буолар. Бу курдук атын, холобура, сүөһү иититинэн дьарыктанар дьоммут тэрийэллэрэ буоллар олохпут лаппа тупсуон, сайдыан сөп. Чурапчылар, таатталар, уус-алданнар олус бэркэ дьаһанан олохторолор, соторуаҕыта Бүтүн Россиятаағы тыа хаһаайыстыбатын күннэригэр элбэх мәтээл ылбыттара тыа хаһаайыстыбата рентабельнай, сайдар кэскиллээх буоларын туһулуур.

Корр: Оччотугар биһигэ тыох тийбэтэти? Бу улустары айылға атаахтаппат сирдээх уоттаах буолаллар, баҕар дьон үлэҕэ сыһыаньтан буолуон сөп дуо?

А. Дьяконов: Илин энэр улуустарга переработканы кыһаахото туталлар. Ити Россияҕа тийэ киин уобаластары тэҥэ, сорофор баһыа переработкалыырга үөрэннилэр.

(Бүтүттүн 2-с стр. көр)

СР Президентин быыбарын көрсө

БЫЫБАРДААЧЧЫЛАР ПРЕЗИДЕНИ ӨЙҮҮЛЛЭ

I Хомустаах нэһилиэтин дьахталларын сэбиэтэрин мунньагар буолаары турар республика Президентин быыбарыгар Николаев М.Е. кандидатуратын өйөөн, нэһилик дьахталларын сэбиэтин председателэ Березкина Т.А. билигин үлэһи сылдыр Президент Николаев М.Е. үлэһит сыйларыгар Саха сиригэр олорор төрүт олохтоох норуоттарга, дьыс кэргэнгэ, дьахталларга, оҕолорго, ыччаттарга Президент Ыйаахтарынан онорулар чэпчэтиллэргэ, омук быһыытынан аан дойдуга сахалары билиниилэрин уонна сахалар бэйэлэрин билиниилэрин тоһоҕолоон бэлиэтээтэ.

Түбэ нэһилиэтин иһинээҕи тэриилтэр - ЖКХ, киин бухгалтерия, ветсулдуспа, культура киинэ уонна кыра тэриилтэр үлэһиттэрэ - барыта 24 быыбардааччы мустан кандидаттан Николаевы өйүүллэрин туһунан кэспэттилэр. ЖКХ үлэһитэ Григорьев Т.Т.: «Кэнники сылларга республикабыт сайынна, үлэ араас салааларыгар хамсааһын иһинэн агардас биһиги кыра бөһүөлөкпитигэр сана балыһа, спортаала, культура киинэ үлэҕэ киирдилэр уонна кийрээри тураллар. «Саҕа» культура киинин директора Сивцева М.А.: «Президент ытар политика дьон-сэргэ, ордук

ыччаттарбыт олохторун уйгута сайдарыгар, тупсарыгар туһуланар. Республикаҕа «Чөл олох» программага төһөлөөх үчүгэй аҕалла, өссө да ситиһилиэ турдаҕа, Ханьк баҕарар норуот инникитин, кэнчээри ыччаттарын көрөр буолларына инникигэ эрэллээх буолуо. Бу программа олоххо кийрээһингэ саха норуот быһыытынан тыһыннаах хаалыа», — диэн этиитин түмүктэ-этэ.

Намнаағы пенсионнай фонда управлениетын үлэһиттэрин уопсай мунньахтарыгар Николаев М.Е. кандидатуратын дьүүллэстилэр. Сивцева Л.А. пенсионердарга элбэх өрүттээх эбии төлөбүрдөр М.Е. Николаев дьаһалларынан, өйбүлүнэн оноруллаллар диэтэ. Семенова Т.Е. эдэр ыалларга, Герой Ийэлэргэ, олох хараҕа суохтарга атын республикаларга суох өйбүллэри Президент бэйэтин дьаһалларынан оноро олорор диэн бэлиэтээтэ. Попова В.В. Михаил Ефимович ыаньыксыттарга, сыйлыгыттарга, сааһытан тутулуга суох пенсияҕа тахсыылара, пособие төлөнүүтэ, 4 оҕолоох ийэлэргэ 45 саастарыгар пенсия ананыыта, кырдыаҕарга 70 саастарын туолаһтарына (Россияҕа 80 саастарыгар) онорулар өйбүллэр - бу барыта М.Е. Николаев бэйэтин норуотугар кыһамныта буолар диэ-

тэ. * * * Намнаағы сибээс, «Сахателеком» ГП, ЛУ-1 коллективтары уопсай мунньахтарыгар 56 киһи мустан Президентигэ кандидаттары дьүүллэстилэр. Ырытыны ЛУ-1 ЯМТС начальнига Матвеев В.В. онордо. Кини бэйэтин этиитигэр Президент Николаев М.Е. 10 сыл устата республика сайдыытыгар элбэҕи онордо, ол курдук Томмоко диэри тимиэр суол тутулуна, сотору биһигэ кэлиэ, сибээс ситимин тупсарыыга улахан үлэлэр ытыллан эрэллэр, республика тас сибээстэрэ аан дойдуга таһыммыгар таҕыста, Японияҕа, Кытайга, Кореяҕа, Турцияҕа, Индияҕа уо.д.а. дойдуга президентстволору аһан атыыга-эргизгэҕэ быһа дуоҕабардаһан үлэлээһин тэрилиннэ, онон салгы үлэһитиригэр кыахта биэрэн Михаил Ефимович кандидатуратын өйүүвүн диэтэ. * * *

Модут. М.Е. Николаев кандидатуратын «Модут» ГУП рабочайда 63 киһилээх уопсай мунньахтарыгар өйөөтүлэр.

Михаил Ефимович Николаевы Нам улууһун 48 үлэһит коллективтара, 5383 быыбардааччылары өйөөтүлэр. Кини туһатыгар 2070 илии баттаһына хомуллан докумуонна кийрдэ.

Е. ДЬЯКОНОВА

Туоһулуур сыыппара
УРУТ УОННА БИЛИГИН

1917 с. Улуус үрдүнэн 3581 хаһаайыстыбага 38522 ынах сүөһү, ол иһигэр 15608 ынаар ынах, 8705 сылгы, 8 сибииһэ, 74 таба баара. 31346 га сиртэн 3774 га бааһына, 27553 га хoduһа. 1917 с. биэрэпис түмүгүнэн сааскы ыһыы үлэтигэр 2742 киһи кыттыбыт, от хомуургар 54490 киһи үлэлээбит.

1929 с. Хамафаттага «Соттой» диэн 26 хаһаайыстыбалаах бастакы коммуна, ити сыл I Хомустаахха «Чомоорко» диэн коммуна тэриллбиттэрэ. 1930 сылтан сағалаан Куһаған Ыал нэһилиэгэр «Кыһыл Ынахсыт», «Молдьюруус», «Токуос» о.д.а. бастакы артыаллар тэриллбиттэрэ.

	1929	1930	1933
Артыаллар о.д.а.	2	25	77
Онно ыал ахсаана	81	478	2488
Холбоһукт. %	1,8	10,5	54,6
Ыһыы сир холб. %	—	14,3	72,7

1933 с. бүтүүтэ уопсай бас билиигэ 3247 ынах сүөһү, о.и. ынара 1357 (41,8%) холбоммут. Ити сыл артыаллар 5645 га сиргэ ыспыттар, бытархайдар - 2044 га.

1931-33 сс. МТС тэриллэн артыаллар сайдылара түргэтир, тракторнай паарк икки төгүл улаатар.

Холбоһуктааһын тэтимэ түргэтээн эти туттарыга колхознай сектор 1935 с. - 23,2%, 1937 с. - 28,4%, колхозтаах хаһаайыстыба туһаннааһынан — 20,1%; 42,9%, чааһынай ыал - 55,6%; 28,7%. Оттон үүтү туттары колхоз уонна колхозтаах ыаллартан 2,4 төгүл улааппыта, бытархай ыаллар - 14,9% эрэ.

1960 с. муус устар 1 күнэ. I Хомустаахха кииннээн бастакы «Нам» совхоз тэриллэр. 1975 с. Нам оройуонугар икки совхоз баара: Намтан хоту өттө М.К. Аммосов аатынан совхоз (дир. Терютин М.И.), соғуруу өттө «Нам» совхоз (дир. Бочкарев В.М.).

СОВХОЗТАР САҒАНА СҮӨҮ АХСААНЫН ХАМСААҢЫНА

Сыллар	Улууска ынах	Совхозка	Сибииһэ	Сылгы
1960	21434	4087	227	2161
1970	23002	9149	—	4751
1980	22806	18473	193	8377
1985	24230	19559	315	10307
1988	21552	17378	113	9546

УЛАРЫТЫ КЭМИГЭР СОВХОЗТАРГА ХАМНАС ТУРУГА

Совхозтар ахсааннара (сылларынан)	Үлэһит ахсаана	Сылга орто хамнас	1 күнгэ орто хамнас	Хамнас сыллаағы фондата тыһ.с
1976 — 4	2390	2558	8,8	6186
1980 - 4	2461	2900	10,31	7139
1985 - 5	2868	3489	15,4	10007
1988 - 6	2648	4180	12,66	11068

СОВХОЗТАРГА ТЕХНИКА АХСААНА УОННА ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЯНЫ ТУҒАНЫ

Сыллар	Грузовой массына	Трактордар	Комбайнар	Эл/энерг. туһаны (тыһ. квт.)
1960	7	25	3	16
1970	48	86	7	—
1980	159	328	20	4166
1985	169	341	19	6797
1988	176	376	16	16765

1991 с. 9 совхоз баара, сыл бүтүүтэ 10 коллективной предприя- тие баар буолбуттара, 1993 сылга 4 эрэ КП хаалдыта, 131 дьоғус тыа хаһаайыстыбатын тэрилтэлэрэ баар буолбуттара. Оттон салгыы 750 бааһынай хаһаайыстыбатыгар бытарыйбыттара.

УЛУУСКА СҮӨҮ АХСААНЫН ДИНАМИКАТА

Сыллар	Улууска ынах сүөһү	о.и. ынаар ынаға	Сибииһэ	Сылгы	о.и. биэтэ
1991	24904	8848	4499	11878	6589
1995	19530	6915	3569	8297	5267
1999	13168	5070	1469	6697	—
2000	13668	5370	2004	6947	3744
Аччааһын %	45,1	39,3	55,5	41,5	43,2

Совхозтар эстиилэригэр 1996 с. учуоттаммытынан 140 киһи үлэ- тэ суох хаалбыт.

2000 с. тохсунньу 1 күнүгэр улуус үрдүнэн 1 ГУП, 1 УПХ, 3 КП, 362 бааһынай хаһаайыстыбалар бааллар.

2001 с. Тыа хаһаайыстыбатын бородууксуйатын онорон таһаарынан улууска 350 тэрилтэ дьарыктанар. Итинтэн 5 предприя- тие, ол иһигэр 2 государственной көрүнгээх, 2 производственной кооператив уонна 1 потребительской кооператив бааллар. Барыта 352 бааһынай хаһаайыстыба баара бэлиэтэнэр. Нэһилиэнньэттэн 7136 ыал кэтэх хаһаайыстыбалаах.

2001 с. тоғус ыйыгар 156 тн. эт бэлэмнэнэ, былаан 72,56% толо- рулунна. Тыа хаһаайыстыбатын предприятелиара 12,4 тн. эти, баа- һынай хаһаайыстыбалар 4,4 тн. эти, биирдилен ыаллар 139,2 тн. эти онорон таһаардылар.

2001 сылга бары хаһаайыстыбалар 3884,94 га ыһыы сирдээхтэр. Бурдугу хомуйууга былаан 8,65%, хортуоппуйу үүннэриигэ 27,5%, оғурут аһын үүннэриигэ 26,3% эрэ туолла.

2001 сылга бары хаһаайыстыбаларга ынах сүөһү ахсаана 18503 төбөгө тийдэ, сибииһэ - 7375 тэннэстэ. Аспыт сыл бу көмигэр тэннээтэххэ ынах арытытын оноруу 148,6% улаатта, үүтү оноруу 2,5 төгүл үрдээтэ, халбаһыны оғоһуктар - 129,5% тэннэстэ. Улууска оғоһулар ас-үөл кээмэйэ бурдуктан оғоһулар астарга нэһили- эннэ наадыйытын 57,6%, ынах арытытын 87,4%, кондитерской оғоһуктары 62,5% хааччылар.

Т.И. ЗАМЯТИН,

РФ үтүөлээх эконоһиһа, республика норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, улуус Ытык киһитэ

(Иһин 1-кы стр. көр)

Биһиги элбэхтэ сүүрэн-көтөн, киһирэн-тахсан сана технологиялары баһылаахпыттына киһилэртэн тоғо хаалыахпытый? Эссэ Дьокуускайы сыттана сыгартытын дохуоту сомсор кыахтарбытын ситэ туһамматыбыт.

Билигин «Үс хочо» диэн правительстве программата чочул- лан олоххо кириэхтээх, Эркээ- ни хочотугар тийэн ырышпыт- тара. Республика үс сэргэстэһэ сытар Энсиэли-Туймаада-Эркээ- ни хочолоро сайдылары про- граммаларыгар киһирсэн бэйэбит тыа хаһаайыстыбатын өрө тар- дар кыахтаныахпыт этэ. Биллэн турар, тус бэйэбит өйбүт-санаа- быт сэргэх буолуон, туох баар дьоғурбут, сатабылбыт түмүллэ- рэ эрэйиллэр.

Көрр: Тыа хаһаайыстыба- тын структурата, ис хоһооно, быһыыта-таһаата инники өттүгэр хайдах буолуон сөбү?

А. Дьяконов: Эппитим кур- дук, тыа хаһаайыстыбата биһи- ги улууспутугар сайдарыгар сөптөөх усулбууялар бааллар. Билигин инники өттүгэр тупса уларытар суолбутунан этэллэ- рин, суруйалларын курдук ко- операцыйалааһын сағаланыахтаах. Бу туһаайыга илин энэр нэһи- ликтэрбит өр толкуйдаан, сүбэ- лэһэн анал программа ылынан

«УЛУУСПУТ ТЫАТЫН ХАҒААЙЫСТЫБАТЫН САЙЫННАРЫ - БАРЫБЫТ ДЬЫАЛАБЫТ!»

үлэлэһэ сылдыаллар. Манна сылгыга кооперациялаһан үлэ- лиэххэ диэн сорук турар. Сал- гыы сири оноруунан, сиртэн бо- родууксуйа ылынан (былыр баар этэ) дьарыктаннахтарына бэрт буолуо этэ. Кырдык, атын өтүнэн сайдар суоллар суохта- рыгар уруккуну да эргитэн, ти- линнэрэн сиргэ үлэлэһэр туох да куһағаны оноруу суоға.

Быйыл биһиэхэ тыа сириг ыала оротунан 100 тыһ. солк. дохуоттаах буоларыгар сорук турбута. Итини ситиһэр кыахта- ахпыт. Билигин 58 тыһ. солк. тэн- нэспит буоллаһына, бу аағы- суоттааһын, отчуот мөлтөбүттэн тахсар. Нэһиликтэр баһылык- тара, хаһаайыстыбалар салайа- аччыллара сөптөөх болғомто ууран үлэлэбэттэр. Дьин иһи- гэр, мин санаабар, 90-100 тыһ. солк. дохуоту ситиспит буолуох- таахпыт, ону баара үлэбитин сөпкө отчуоттаабаппытыттан кэнники тэбиллэбит.

Кэлин кэмгэ бурдугу ыһы- ыга дьоһун кэпсэтиилэр, была- аннар баар буоллулар. Быйылгы кураан итиннэ туорайдаста, үүнүүбүт олус кыра. Манһык кураан сыллар эссэ да туруох-

тара диэн сэрэтэллэр, онуоха бэ- лэмнэнэрбит наада. Урукку кур- дук өг дьылы кэтээн күнү-дьы- лы ыппакка дьүһүн-бодо тар- дынарбыт, бэрээдэктэнэрбит эрэйиллэр. Онорон таһаары эйгэтигэр билигин да кыттар дьоммут ахсаана арыах, 8 тыһ. үлэһиттэн 6-та бюджет эйгэти- гэр бааллар.

Онон тыа хаһаайыстыбаты- гар саға салаалары аһан үлэ ми- эстэтин элбэтин биһир дьоһун соруктугану буолар. Манна эдэр эрчимнээх ыччаттарбыт иници- ативалара наада, тыа сириттэн куотар өйтөн-санааттан арахан төрөөбүт улууспут сайдарыгар быһаччы кыттаалларыгар баға- рыам этэ. Бу оскуолаттан, төрөппүттэртэн быһаччы тугу- луктаах. Мантан көстөрүөн тыа хаһаайыстыбатын сайыннары аһардас манна дьарыктанар дьон эрэ интэриэстэрэ буолбатах - бу барыбыт дьыалабыт, бары- быт инники дьылғабыт. Биһиэхэ сир баайа, көмүспүт-чохпут суох, онон тыабыт хаһаайысты- батын диэки хайыстахпыттына эрэ дьоһун ыал буолуохпут.

Кэпсэттэ В. КАСЬЯНОВ

БАСТАКЫ ХАРДЫЫЛАР

УОТУРБА СОБУОТА

Быйыл сааскыттан Президент программаты- гар олоғуран Нам улууһугар уотурбаны онорор завод тутуута сағаламмыта. Завод сүрүн объек- тына урукку «Сельхозтехника» таас механической сыаға ананан, билигин завод тутуутун үлэлэрэ ыһтылаллар. Завод директорынан Д.Г. Корякин үлэлир.

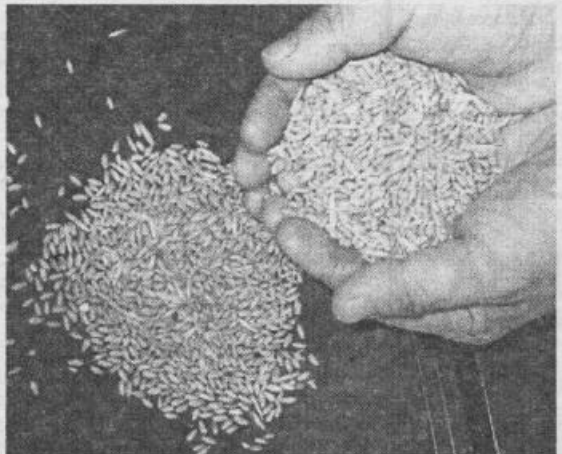
Улууска тутуулар саға завод сылга 5 тыһ. тн. уотурбаны оноруохтаах. Онон бэйэбит улууспу- тун эрэ буолбакка республика атын улуустарын хааччылар завод буолуохтаах.

Завод сүрүн хаһаайыһынан республикага та- һааһы тийээн ағалыны үбүлүүр агентство боу- лар. Кини өлүүтэ 51%-на тэннэһэр. Итини таһы- нан олохтоох «Сельхозтехника» АО уонна Граф Бизрэгинээҗи социальной реабилитация училище- та биирдиилэрэ уставной фондага 24-түү быры- ыһан өлүүнү ыаллар. Кинилэр уставной фондага 300 тыһ. солк. харчылаахтар.

Билигин турутуган сүрүн корпус үрдэ сабыл- лан таһын бүрүйүү оғоһулар. Маны таһынан тымны ыскылаат тутулуна. Заводка барыта 30 киһи үлэлиэхтээх.

Агентство 5 мөл. солк. суумалаах сырьену биз- ризэхтээх. Ол кредит 2003 сылтан сағалаан төннөрүллүөхтээх. Бу күннэргэ заводка аналлаах оборудование кэлиэхтээх уонна ахсынны 1 күнүттэн сырьэ тизлэн, завод үлэтин сағалыах- таах.

В. ВАСИЛЬЕВ

БЭЙЭ БУРДУГУН АЛААДЬЫТА

Быйыл правительственной программанан рес- публикага 10 бурдугу тардар мини-завод кэлбитэ. Олортон Нам улууһун Бөтүн нэһилигэр А.М. Ма- каров салайар «Сүлгүр» бааһынай хаһаайыстыба- тын базатыгар биһир мини-завод туруоруллубута. Мини-завод тангылан бүтэн, докумуона ситэн алтынны ыйга үлэҕэ киһирдэ.

Завод сылга 500 тн. икки сорт киһи сиһир бур- дугун мэлийиэҕэ. Итини таһынан сүөһү аһылыгар туттуулар бурдугу таһаарыаға. Бурдугу тардар мини-заводка 9 киһи үлэлиэҕэ.

Билигин мэлийэр бурдуга ағыйаһынан сибээс- тээн, завод кыамтатын кыайан туһаммакка турар. Барыта 100 тн. мэлиллэр бурдук былырыһынны уонна быйылгы үүнүүттэн хомуллуохтаах. Аты- на республика иһиттэн кэлиэхтээх.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

ҮРҮҢ АҒЫ ҮРҮЛҮТЭН

«Ас-Үөл» ГУП тоғус ыйга 1129,4 тн. 12033 тыһ. солк. сыаналаах үүтү нэһилиэнньэттэн атыла- лан үрүҥ ағы астаата. Ити кэмгэ 5755 тыһ. солк. суумалаах үүт ас астанан нэһилиэннэ остуолу- гар уурулуна. Үүккэ сыллаағы былаан 78, арыы- га 92% ситиһилинилэр.

Предприятие онорон таһаарар бородууксуйа- тын элбэтэр, хаачыстыбатын үрдэтэр инниттэн киһин үүтү астыыр завод оборудованиетын сағар- даах.

Соторутаағыта 1 часка 500 л. үүтү 120 кыраа- дыска дьылы ититэн, 1,5 атм. баттаһыһынан ыра- астыыр оборудование тангылынна.

Хаартыскаға: технолог Александр Васильевич Винокуров

УРАТЫ АМТАННААХ

«Нам» ФАПК (дир. Н.П. Наумов) Хамафаттаға балыгы ыһыһыр сыағы туһуута. Манна 10-ча киһи балыгы ыһыһыллар. Коллективы технолог Сар- гылана Находкина иһлээн-сағалаан үлэлэтэр.

— Балыгы тымнылыы ыһыһыр оборудова- ниелаахпыт. Биһир ыйга 1 тн. хотуттан ағалылы- быт балыгы ыһаатыбыт. Ыһаммыт балык 1 кг. сыаната 85 солк. Сыах 1 часка 300 кг. балыгы ыһыһыр кыамталаах, — диһир балыгы ыһааччы Сергей Панаев.

«Нам» ФАПК биригээдэ тэрийэн өрүстэн ба- лыгы бултатан ыһыһыра буоллар бородууксуйа- та дэлэйиэ уонна сыаната чэпчиэ этэ.

Бэйэ информ.

Программа ТВ с 29-го октября по 4-е ноября

Понедельник, 29 октября 1-я программа Канал ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро". 09.00 Новости. 09.15 "Земля любви". Сериал. 10.15 "Каменская: Шестерки умирают первыми". 1-я серия. 11.20 "Время разбрасывать камни". Дело Гохрана. 1994 год. Часть 2-я. 11.50 Библиомания. 12.00 Новости. 12.15 Аркадий Райкин в комедии "Мы с вами где-то встречались..." 14.00 Добрый день. 15.00 Новости. 15.15 Возможно все. 15.30 Звездный час. 15.55 "Вечный зов". Сериал. 17.00 Большая стирка. 18.00 Вечерние новости 18.25 "С легким паром!" 19.00 "Земля любви". Сериал. 20.00 Жди меня. 21.00 Время. 21.35 "Убойная сила-3: Предел прочности". 22.45 Независимое расследование. 23.30 Ночное "Время". 23.50 "На футболе" 00.30 "Паранормальные явления. Закрытое досье". До 01.25 2-я программа Канал "Россия" 05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА. 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ. 06.15 "Верность любви". 06.45 "Православный календарь". 07.15 "Телепузики". 07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ. 08.15 "Экспертиза РТР". 08.30 "Национальный доход". 08.35 "История о девочке, наступившей на хлеб". "Погоня". Мультфильмы. 09.15 "Семейные тайны". 10.10 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. 11.00 ВЕСТИ. 11.30 "Санта-Барбара". 12.25 "Возвращение в Эдем". 13.30 "Что хочет женщина". 14.00 ВЕСТИ. 14.30 "Крылья любви". 15.25 "Дикий ангел". 16.20 "Простые истины". 17.00 ВЕСТИ. ЯКУТСК 17.30 Программа передач. 17.35 Чурапчы улуу*ун сонуннара ("Маарыкчаан" студия). 17.50 Дальний Восток. 18.20 Семейная экономика: итоги, проблемы и перспективы. Круглый стол. 18.45 "Сүбэбин холбоо". Аһабаc эфир. 19.25 Видеозарисовка. 19.30 "Саха сирэ - Якутия". 19.50 Реклама. Канал "Россия" 20.00 ВЕСТИ. 20.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 20.55 "Семейные тайны". 22.00 Документальный фильм Алексея Денисова "Беларусь". 23.00 ВЕСТИ+ПОДРОБНОСТИ. 23.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ - МОСКВА. 23.40 "Гонконгский клинок" (США). 1985 г. 01.35 Прогноз погоды. До 01.38 3-я программа Канал "Россия" 17.30 "Экспертиза РТР". 18.00 "Возвращение в Эдем". 19.00 "Московские окна". До 20.00 Среда, 31 октября 1-я программа Канал ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро". 09.00 Новости. 09.15 "Земля любви". Сериал. 10.15 "Убойная сила-3: Предел прочности". 11.20 Спасатели. 11.50 Библиомания. 12.00 Новости. 12.15 Луи де Фюнес в мелодраме "Фру-Фру". 14.20 Добрый день. 15.00 Новости. 15.15 Семь бед - один ответ. 15.30 Программа "100%" 15.55 "Вечный зов". Сериал. 17.00 Большая стирка. 18.00 Вечерние новости 18.15 Однако. 18.25 Смехопанорама 19.00 "Земля любви". Сериал. 20.00 "Кто хочет стать миллионером?" 21.00 Время. 21.35 "Убойная сила-3: Закон перспективы". 22.45 "Вторые похороны Сталина". 1961 год. 23.30 Ночное "Время". 00.00 Русский экстрим. 00.35 "Заложники". До 02.15 2-я программа Канал "Россия" 05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА. 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ. 06.15 "Верность любви". 06.45 "Православный календарь". 07.15 "Телепузики". 07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ. 08.15 "Экспертиза РТР". 08.30 "Национальный доход". 08.35 "Ба-бу-шка", "Загадка". Мультфильмы. 09.15 "Семейные тайны". 10.10 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. 11.00 ВЕСТИ.	22.45 Кремль - 9. "Гараж особого назначения". 23.30 Ночное "Время". 00.00 Цивилизация. 00.35 "Распутин". До 02.30 2-я программа Канал "Россия" 05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА. 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ. 06.15 "Верность любви". 06.45 "Православный календарь". 07.15 "Телепузики". 07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ. 08.15 "Экспертиза РТР". 08.30 "Национальный доход". 08.35 "История о девочке, наступившей на хлеб". "Погоня". Мультфильмы. 09.15 "Семейные тайны". 10.10 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. 11.00 ВЕСТИ. 11.30 "Санта-Барбара". 12.25 "Возвращение в Эдем". 13.30 "Что хочет женщина". 14.00 ВЕСТИ. 14.30 "Крылья любви". 15.25 "Дикий ангел". 16.20 "Простые истины". 17.00 ВЕСТИ. ЯКУТСК 17.30 Программа передач. 17.35 Чурапчы улуу*ун сонуннара ("Маарыкчаан" студия). 17.50 Дальний Восток. 18.20 Семейная экономика: итоги, проблемы и перспективы. Круглый стол. 18.45 "Сүбэбин холбоо". Аһабаc эфир. 19.25 Видеозарисовка. 19.30 "Саха сирэ - Якутия". 19.50 Реклама. Канал "Россия" 20.00 ВЕСТИ. 20.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 20.55 "Семейные тайны". 22.00 Документальный фильм Алексея Денисова "Беларусь". 23.00 ВЕСТИ+ПОДРОБНОСТИ. 23.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ - МОСКВА. 23.40 "Гонконгский клинок" (США). 1985 г. 01.35 Прогноз погоды. До 01.38 3-я программа Канал "Россия" 17.30 "Экспертиза РТР". 18.00 "Возвращение в Эдем". 19.00 "Московские окна". До 20.00 Среда, 31 октября 1-я программа Канал ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро". 09.00 Новости. 09.15 "Земля любви". Сериал. 10.15 "Убойная сила-3: Предел прочности". 11.20 Спасатели. 11.50 Библиомания. 12.00 Новости. 12.15 Луи де Фюнес в мелодраме "Фру-Фру". 14.20 Добрый день. 15.00 Новости. 15.15 Семь бед - один ответ. 15.30 Программа "100%" 15.55 "Вечный зов". Сериал. 17.00 Большая стирка. 18.00 Вечерние новости 18.15 Однако. 18.25 Смехопанорама 19.00 "Земля любви". Сериал. 20.00 "Кто хочет стать миллионером?" 21.00 Время. 21.35 "Убойная сила-3: Закон перспективы". 22.45 "Вторые похороны Сталина". 1961 год. 23.30 Ночное "Время". 00.00 Русский экстрим. 00.35 "Заложники". До 02.15 2-я программа Канал "Россия" 05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА. 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ. 06.15 "Верность любви". 06.45 "Православный календарь". 07.15 "Телепузики". 07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ. 08.15 "Экспертиза РТР". 08.30 "Национальный доход". 08.35 "Ба-бу-шка", "Загадка". Мультфильмы. 09.15 "Семейные тайны". 10.10 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. 11.00 ВЕСТИ.	11.30 "Санта-Барбара". 12.25 "Возвращение в Эдем". 13.30 "Что хочет женщина". 14.00 ВЕСТИ. 14.30 "Крылья любви". 15.25 "Дикий ангел". 16.20 "Простые истины". 17.00 ВЕСТИ. ЯКУТСК 17.30 ДТРА "Полярная звезда". Семья-2001. 17.55 Ыччат ТелеКанала. 18.10 "ТВ-Спорт". Тележурнал. 18.40 Официальный канал. 19.10 Якутской городской телефонной станции - 90 лет. 19.30 "Саха сирэ - Якутия". 19.50 Реклама. Канал "Россия" 20.00 ВЕСТИ. 20.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 20.55 "Семейные тайны". 23.00 ВЕСТИ+ПОДРОБНОСТИ. 23.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ - МОСКВА. 23.40 "Хэллоуин: 20 лет спустя" (США). 1998 г. 01.25 Прогноз погоды. До 01.28 3-я программа Канал "Россия" 17.30 "Экспертиза РТР". 18.00 "Возвращение в Эдем". 19.00 "Московские окна". До 20.00 Четверг, 1 ноября 1-я программа Канал ОРТ 06.00 Телеканал "Доброе утро". 09.00 Новости. 09.15 "Земля любви". Сериал. 10.15 "Убойная сила-3: Спидвей". 11.20 Смехопанорама 11.50 Библиомания. 12.00 Новости. 12.15 "Цирк". 14.20 Добрый день. 15.00 Новости. 15.15 Что да как. 15.30 КОАП. 15.55 "Вечный зов". Сериал. 17.00 Большая стирка. 18.00 Вечерние новости 18.15 Однако. 18.25 "Сами с усами". 19.00 "Земля любви". Сериал. 20.00 "Слабое звено". 21.00 Время. 21.35 "Каменская: Смерть и много любви". 1-я серия. 22.40 Человек и закон. 23.30 Ночное "Время". 00.00 "Ночная смена" Дмитрия Диброва. До 02.55 2-я программа Канал "Россия" 05.50, 06.50, 07.50, 08.50 ВЕСТИ-МОСКВА. 06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ. 06.15 "Верность любви". 06.45 "Православный календарь". 07.15 "Телепузики". 07.40 СЕМЕЙНЫЕ НОВОСТИ. 08.15 "Экспертиза РТР". 08.30 "Национальный доход". 08.35 "Открытая таможня". 09.15 "Семейные тайны". 10.10 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. 11.00 ВЕСТИ. 11.30 "Санта-Барбара". 12.25 "Возвращение в Эдем". 13.30 "Что хочет женщина". 14.00 ВЕСТИ. 14.30 "Крылья любви". 15.25 "Дикий ангел". 16.20 "Простые истины". 17.00 ВЕСТИ. ЯКУТСК 17.30 ДТРА "Полярная звезда". Семья-2001. 17.50 "Лик". Мораль и право. ЖКХ для народа? Прямой эфир. 18.35 "Геван". 18.55 "Достоверно". Прямой эфир. 19.15 Ленск сегодня. 19.30 "Саха сирэ-Якутия". 19.50 Реклама. Канал "Россия" 20.00 ВЕСТИ. 20.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 20.55 Николай Басков "Мне 25". 00.05 "Лолита" (США). 1997 г. 02.40 Прогноз погоды. До 02.43 3-я программа Канал "Россия" 17.30 "Планета КВН". 18.00 "Пресс-клуб". 19.00 "Московские окна". До 20.00 Суббота, 3 ноября 1-я программа Канал ОРТ 08.00 Новости. 08.10 Слово пастыря. Митрополит Кирилл. 08.25 Зов джунглей. 08.50 "Ералаш". 09.05 "Эх, Семеновна!" Всероссийский конкурс частушек. 09.50 Библиомания. 10.00 Новости. 10.10 Смехопанорама 10.45 Смак. 11.05 КВН. Фрагменты биографии. 12.00 В мире животных. 12.45 Здоровье. 13.30 Боевик "Операция "Свобода". 14.30 "Все о Микки Маусе". 15.00 Новости. 15.10 "Размах крыльев". 17.00 Большая стирка. 18.00 Вечерние новости 18.20 Новая комедия "Ужин с придурком". 20.00 "Кто хочет стать миллионером?" 21.00 Время. 21.40 "Скала". 00.10 "Братья Блюз". До 02.35	2-я программа Канал "Россия" 06.55 "Диалоги о рыбалке". 07.25 "Затерянный мир" 08.20 "Телепузики". 08.45 "Папа, мама, я - спортивная семья". 09.30 "Золотой ключ". 09.50 "Почта РТР". 10.25 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!" 11.00 "Сто к одному". Телеигра. 11.55 Ток-шоу Татьяны Веденевой "Рядом с тобой". 12.50 "Тайный агент" (США). 14.00 ВЕСТИ. 14.20 "Дача" 1973 г. ЯКУТСК 16.00 Программа передач. 16.05 Республиканский телеконкурс "Полярная звезда". 16.45 "ТВ-Спорт". 17.05 "Сардаана". 17.35 Будни столицы. 18.15 ДТРА "Полярная звезда". Дети XXI века. 18.45 "Дьяангытаабы көрсүһүүлэр". 19.15 "Лена-ТВ". Канал "Россия" 20.00 ВЕСТИ. 20.25 ЗЕРКАЛО. 21.00 "Шанхайский полдень" (США). 2000 г. 23.20 "Шестое чувство" (США). 01.30 ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА. 02.25 Прогноз погоды. До 02.28 3-я программа Канал "Россия" 16.00 Владимир Винокур и Лев Лещенко в концертной программе "30 лет спустя". 18.00 МОЯ СЕМЬЯ. 18.55 "АНШЛАГ". До 20.00 Воскресенье, 4 ноября 1-я программа Канал ОРТ 08.00 Новости. 08.20 "Служу России!" 08.50 Дисней-клуб: "Русалочка" 09.15 Утренняя звезда 10.00 Библиомания 10.10 "Непутевые заметки" 10.30 Пока все дома 11.05 КВН-2001. Первый полуфинал 13.30 Умницы и умники 13.55 "Сами с усами" 14.30 "Черный плащ" 15.00 Новости 15.10 "Ералаш" 15.20 "Пароль знали двое" 17.00 "Живая природа. Голубая бездна". 18.00 Вечерние новости 18.20 Комедия Александра Рогожкина "Убойная сила". 19.25 Марлон Брандо и Ал Пачино в фильме Фрэнсиса Форда Coppola "Крестный отец". 22.30 Времена. 23.50 "Секретные материалы". 00.45 "Тропы славы". До 02.30 2-я программа Канал "Россия" 06.50 "Каракум". 1994 г. 08.20 "Телепузики". 08.45 Прогноз погоды. 08.50 РУССКОЕ ЛОТО. 09.40 "ТВ БИНГО ШОУ". ЯКУТСК 10.20 Программа передач, фильм-детям. 10.35 Уроки вдохновения. 11.05 Түннук. 11.30 Виртуальная школа. Английский язык для начинающих (продолжение). 11.50 Сэргэлээххэ саҥа хаар. 12.20 Доруубуйа. 12.40 НВК "Саха" в Москве. Канал "Россия" 13.10 ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС. 14.00 ВЕСТИ. 14.20 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. 15.25 "Вокруг света". 16.30 "Том и Джерри". 16.50 "Комиссар Рекс". 17.55 ТВ БИНГО НОВОСТИ. 18.00 "Два рояля". 18.55 "АНШЛАГ". 20.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ. 20.55 "По прозвищу 'Зверь'". 1990 г. 22.45 "Сеть" (США). 1995 г. 01.00 "Спорт за неделю". До 02.00 3-я программа Канал "Россия" 10.20 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!" 11.00 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР. 11.55 "Городок". Дайджест. 12.35 ФЕДЕРАЦИЯ. До 13.10

Аагааччыга информация ЭМТЭНИИГЭ ТӨЛӨБҮРДЭЭХ ӨНӨЛӨР

Республика экономикага сайдыгын биер сүрүн хайсхатынан нэһилиэнньэҕэ төлөбүрдээх өнөлөрү оноруу буолар. Ити да иһин норуот до-руобуйатын харыстабылыгар ситэ керүллүбэт үбү төлөбүрдээх өнөлөрүнэн сабынны усулуобуйата Саха Республикатын доруобуйага харыстабылын министр 01-114-119 №-дээх 2001 сүл муус устар 3 к. бирикээһигэр олодуурар.

Төлөбүрдээх медицинскэй өнөлөр босхо оноруулар медицинскэй өнөлөргө туох да хоромньуну оноруу суохтаахтара ити бирикээскэ ыйыллар. Ханьык төлөбүрдээх харчы төлөөн туран эмп тэрилтэлэриттэн өгө онорторуохха сөбү?

— профилатическай керүүлэр бары керүнгэрэ, ол иһигэр үлэҕэ кириэрччилэри медицинскэй керүү эмиз баар;

— сааны-сэби илдэ сүлдэ-арга быраабы ситиһэр инниттэн медицинскэй керүүнү бары;

— спортивнай, культурнай-маассабай уонна общественной мероприятелиларга медицинскэй хааччылы;

— гражданныр бэйэлэрин баҕа өттүлэринэн судебнай-медицинскэй экспертизаны ыит-

тарар түбэлтэлэригэр;
— сыстыганнаах ыарыылары кытта үлэлиир дьоннор бөлөхтөрүгэр профилатическай быһыылары оноруу;

— арыгыга ылларыны быһаартары уонна итинтэн эмтэни;

— тиһи онорторон олодуу;
— ыарыһах баҕатынан күндү сыаналаах матырыйаалларын тиһи эмтэни (оҕолортон ураты);

— СПИД-тэн ураты ыарыыларга ааты-суолу эпхэккэ туран ыарыны быһаартары уонна профилатическай эмтэһини бары ода.

Төлөбүрдээх медицинскэй өнөлөрү онорторуох иннинэ эмп тэрилтэтин кассатыгар ыраас харчынан өгө иһин төлөбүрү киллэри кэнниттэн эмтэһини бараһын.

Ханьык түбэлтэлэргэ босхо медицинскэй көмө оноруулары?

— суһал медицинскэй ынгыры босхо оноруулар;

— арыгылааһынтан ураты түбэлтэлэргэ улаханньыалдыан стационарга эмтэни;

— амбулаторнай-поликлиническай медицинскэй керүүлэр, ыарыны быһаарта-

рылар, эмтэниилэр.

Хроническай ыарыыларга күүскэ көбөн ыалдьыы, аска сүһүрүү, оһоллонуу, уокка сизти курдук күнүстэри-түүнэри медицинскэй керүүнү эрэй-эр эмтэниилэр босхо оноруулар.

Оҕолор балыһаҕа сытан эмтэниилэрэ (диагностика, эмтэһин, реабилитация) босхо оноруулар.

Ыарахан дыахталлар төрөөһүнэригэр уонна оҕо түһэртэриилэригэр медицинскэй уонна социальной керүнгэринэн көрөн босхо эмтэһэллэр.

Эмп тэрилтэлэрэ ханьык өнөлөрү төлөбүрдээх оноруоллорун туһунан уонна итилэр сыаналарын дьон-сэргэ керөр сүтэригэр аһаҕастык ыйах тустаахтар. Итиннэхэ гражданныр сорох арагаларыгар оноруулар чэпчэтиилэр тустарынан сибидиэннэлэр ыйыллыахтаахтар.

Төлөбүр онорбут пациент септөөх кэмгэ хаачыстыбалаах медицинскэй көмөнү ылытыгар эмп тэрилтэтэ эппиэттиир бырааптаах. Республика бары улуустара икки бөлөххө араарыллан тус-тупса преискуранныр улаһииллэр. Биһиги Намьыт улууһа Дьокуускай куорат курдук иккис бөлөххө киллэриллэн турар.

А. КУЛИЧКИНА,
Хатырык балыһаҕатын
эпидемиологун
көмөлөөһөччүтэ

Бу — интэриэһинэй!

КОНСУЛЬТАЦИОННАЙ КИИН ТЭРИЛИННЭ

һытынан олох таһымн үрдэтэр сыаллаах информация, библи-керүү, айар үлэ кирбиитигэр үктэннэ.

Олох таһымн үрдэтиигэ, үөрэхтэһин курдук наадыһылар хас биридии киһи, дьиз кэргэн уонна тэрилтэлэр араас керүнгээх боппуруостарыгар, ыйыгыларыгар быһаарыылары, эппиэттэри күүтэллэр. Ол курдук күннээҕи туттар да, сэдэх да табаардар сыаналарын, ханна туох атылыларын, ханьык өгө төһөҕө онорууларын, дырыктар сана керүнгэрин тустарынан информация дьонго-сэргэҕэ наадага үксээтэ. Ону таһынан араас дьиз кылыын иити, керүү-харайыы, опыттары атастаһы. Бэйэ хаһаайыстыбатын сайыннарыы, тус дьа-

рыгы барыстаахтык аттаран ылайыны, онорбут бордуюк-сууйаны кэмизгэр хаачыстыбалаахтык аһара ороскуота суох баттары, эргини билингни бириэмэ ирдэбилэ буолла. Уонна быыстапкаларга (аукционнарга), семинардарга кыттыны ылар туһунан о.д.а. правовой, экономикай, финансовай хайысхалаах информациялары ылааххытын баҕарар буоллааххытына, тыа хаһаайыстыбатын уонна совхозупкаҕа министрствотын информациянай-техническай киинин Намнаағы филиалыгар сылдан билизхитин-керүүхтүтүн сөп.

А.А. НАХОДКИНА,
Намнаағы ИТКЦ
салайааччыта

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ БЫЫБАРДААЧЧЫЛАР!

Саха Республикатын Президенигэр кандидат Колмогоров Василий Васильевичтын керсүһүүгэ ынгырабыт:

- Алтынны 29 күнүгэр
10.00 Үөдэй культуратын дьизитигэр
11.30 I Хомустаах
14.00 Хамаҕатта
18.00 Модут
19.30 Хатырык
- Алтынны 30 күнүгэр
9.00 Нам улууһун дьаһалтатыгар
11.00 Аппааны
13.00 Педучилище
15.00 Партизан бөһүөлөгэ
19.00 Нам с. «Сардага» кинотеатра

Көбүлүүр бөлөк

Уважаемые жители района и села Нам!

Иоанно-Предтеченский православный приход сообщает, что в каждую субботу с 11-13 часов проводит продажу святых икон, книг. В каждое воскресенье с 14 часов проводятся чтение молитв или церковные таинства в здании краеведческого музея по ул. Файзулина, 5.

Если можете принести посильную помощь на постройку церкви, то пожертвование можно направить на р/с 40703810376190000040 в Намское отделение № 5040 сбербанка РФ к/к 30101810400000000605 БИК 049805609 ИНН 7707083893 получатель местная православная религиозная организация.

УВАЖАЕМЫЕ ИЗБИРАТЕЛИ!

Приглашаем Вас на встречи с кандидатом на пост Президента Республики Саха Колмогоровым В.В., которые пройдут:

- 29 октября
с. Едейцы в 10.00
с. I Хомустах в 11.30
с. Хамаҕатта в 14.00
с. Модут в 18.00
с. Хатырык в 19.30 в сельском ДК.
- 30 октября
с. Нам в 09.00 Администрация
с. Аппаны в 11.00
с. Нам в 13.00 в Педучилище
с. Партизан в 15.00
с. Нам в 19.00 Кинотеатр «Сардага»

Инициативная группа

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Рекомендуемые цены льда на дом:
На автомобиле с грузоподъемностью 5 т. - 222 руб., 10 т. - грузопод. - 381 руб., тракторами МТЗ - 183 руб.

Администрация улуса

Срочно продаются новые мужские унты из оленьих камусов, 40-41, 42 размеров. Справки по тел. 22-8-70

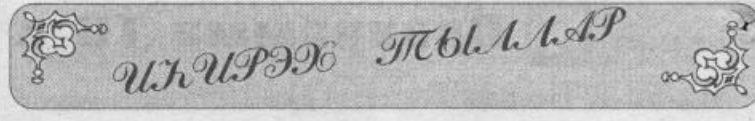
Утерянный военный билет НЧ № 2266224, выданный Намским ВК на имя Хусайнова Руслана Рашитовича, считать недействительным.

РЕДАКТОР В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; “НАМ” ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционной издательской система — 21141

Тэрийөн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бачээккэ Госкомитетын СР региональной управлениетыгар регистраци-
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтитин, дьизит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакцияҕа кири-
бит суруктар төннөрүлүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынньын мэлдьи биер буолбат.

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республикага, Нам с., Заложной ул. 2.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талылына уонна таһылына “Энсиэли” хаһыат редакционной-издательской систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга “Сахаполиграфиздат” НИПК бачээтэннэ, Орджоникидзе ул. 38.
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бачээт. лис. Индекс — 54889. Тираһа — 2057. Бачээкэ илии баттанна — 12.00 ч, 26.10.2001 Сакааһын №-рэ — 124

Педагогическай үлэ ветерана бииргэ үлэлиир, убаастыыр коллегабитын **АНДРОСОВ ЛАЗАРЬ ПЕТРОВИЧ** 60 сааскын туолбут үбилейгын итиитик-истинник ээрдэлиит!

Баҕарабыт Эһиэхэ кытаанах доруобуйаны, үтүө санаан хаһан да уостубатын, эдэр коллегаларгар сүбэ-ама буола сүлдэаргар, чугас дьонун өйбүлүнэн уһун сүлларга дьоллоохтук олооргор!

1 №-дээх НОПО коллектива

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Куплю горелку газовую трехрожковую.
Обращаться по адресу: ул. Даадар, 18, тел. 21-1-93.

Муус атыылаһабыт. Тел. 21-4-96.

С 29 октября открывается новый частный магазин по ул. И. Винокурова, 2. Цены приемлемы. Будет продажа хлеба.

Продается эл/швейная машинка «Чайка» б/у. Тел. 22-7-16.

Ус саастаах тыһы күрэн тыһаҕас, биер саастаах хара борооску сүттүлэр.

Көрбүт дьон Ст. Платонов ул. 43, 22-8-37 тел. биллэрип

Ханас кулгааҕар кыһыл лиэнтэ былааах туоһахтааах хара эриэн 1,5 саастаах аттамматах орус сүттэ. Ким билэр Партизанга Москвитина Е.В. 25-6-85 биллэрэргитигэр көрдөһөбүт.

МАХТАНАБЫТ

Биһиги оҕобутун сүтэрбит ыарахан күннэрибитигэр күүс-көмө, өйбүл буолбут бары аймактарбытыгар, ыалларбытыгар, доҕоттор-бутуугар, оҕобут Вальсен бииргэ үөскээбит-үөрэммит табаарыстарыгар, олохтоох оскуола коллективыгар, Бөтүн нэһилиэгин дьаһалтатыгар, оҕобут үлэлии сүлдэбит «Сивиком» тэрилтэ үлэһит-тэригэр, биһиги оҕобутун үчүгэйдик саныыр буоланньыт кэлэн атаарсыбыккытыгар, көмөлөспүкүтүгэр барҕа махталбытын тиэрдэбит. Эһиэхэ күн сиригэр баар бары үчүгэйи эрэ баҕарабыт.

Бочкареватар дьиз кэргэттэрэ

Күндү ийэбит, эбэбит үлэ, тыыл ветерана, эргизэн туйгуна ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна б.д. алтынны 24 күнүгэр ыарахан ыарыттан өлөн туораабытын аймактарыгар, билэр дьонугар диригиник курутууһун туран иһитинэрэбит. Оҕолоро, сизэнэрэ	Эргизэн туйгуна, үлэ, тыыл ветерана ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, бииргэ төрөөбүт балтыгар, дьүөгэбитигэр норуот үөрэтиринин туйгуногар, үлэ ветерана-ныгар Дьяконова Гертруда Афанасьевна уонна чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Салбантан Ван-Син-Чин З.М., Баишевтар, Корякиннар, Новгородовтар, Федоровтар, Ушницкая Ф.Д.
Күндү эдийибит үлэ, тыыл ветерана, эргизэн туйгуна ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна б.д. алтынны 24 күнүгэр ыарахан ыарыттан өлөн туораабытын аймактарыгар, сизэнэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Салбантан балта Гертруда Афанасьевна, Жирковтар	Хатын Арыс детсадын коллектива бииргэ үлэлиир коллегабитыгар Сивцева Александр Григорьевнага тапталаах ийэҕэ ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.
Кэргэммэр, эбэбитигэр Дьяконова Гертруда Афанасьевнага бииргэ төрөөбүт эдийиэ ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит. Кэргэнин, оҕолорун, сизэнэрин	Нам улуспотребкоопсовхозун сэбиэтэ, бырабыланыыта, профкома уонна кырды-бастарын сэбиэтэ улуспо ветерана, потребкооперация туйгуна ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кини оҕолору-гар, сизэнэригэр уонна аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдаллэр.
«Дьулуур» жилфонд коллектива Розалия Васильевна, Афанасий Григорьевич Васильевтарга тапталаах ийэлэрэ, эбээлэрэ үлэ, тыыл ветерана ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна ыалдыан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.	Бииргэ үөрэммит доҕоробутуугар Васильев Афанасий Григорьевич, кэргэнигэр Розалия Васильевнага уонна оҕолоругар таптыыр ий-элэрэ, эбээлэрэ үлэ ветерана, потребкооперация туйгуна ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдаллэр.
Нам селотун дьаһалтата үлэһитигэр Васильев А.Г., кини дьиз кэргэнигэр таптыыр ий-элэрэ, эбээлэрэ үлэ, тыыл ветерана ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна ыарахан ыарыттан ыалдыан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдаллэр.	1976 с. 10 «в» кылааска бииргэ үөрэммиттэрэ
Хамаҕатта 1 №-дээх детсадын коллектива, детсад хореограба ДЬЯКОНОВ Вячеслав Владимирович хомолтолоохтук өлбүтүнэн убайыгар Серафим Владимировичка, эдийиингэр Марина Михайловнага уонна чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын биллэрэбит.	Чугас ыалларытыгар Васильева Р.В., Васильев А.Г. кинилэр тапталаах ийэлэрэ, эбээлэрэ үлэ, тыыл ветерана ВАСИЛЬЕВА Александра Афанасьевна ыарахан ыарыттан күн сириттэн туораабытынан дириг кутурбаммытын тиэрдаллэр. Никоновтар, Винокуровтар
Коллектив улусного узла почтовой связи выражает глубокое соболезнование ветерану связи Пелинковой Лидии Федоровне по поводу кончины любимого сына ПЕЛИНКЕЕВА Николай Иванович.	Бииргэ үлэлиир коллегаларбытыгар Марфа Семеновнага сизэ, Саргылана Руслановнага таптыыр быраата ЧИРИКОВ Афоня уһун ыарахан ыарыттан оҕо сааһыгар ыалдыан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдаллэр.
Улуус ветераннырэн сэбиэтэ тыыл ветерана ПОПОВ Николай Иннокентьевич өлбүтүнэн бокуонньук оҕолоругар, аймактарыгар дириг кутурбаммытын биллэрэр.	«Улуспо» рынок үлэһиттэрэ
«Быйаң» ЗАО администрацията уонна коллектива бэйэбит үлэһиттэрибитигэр Мария Николаевна, Петр Варламович Сергучевтарга кинилэр таптыыр аралара, оҕолоругар эһэлэрэ тыыл уонна үлэ ветерана ПОПОВ Николай Иннокентьевич соһуччу хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдаллэр.	Бииргэ үөрэммит дьүөгэбитигэр Чирикова Мария Степановнага, аҕаларыгар Руслан Афанасьевичка таптыыр уоллара ЧИРИКОВ Афоня уһун ыарахан ыары кэнниттэн өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиэрдаллэр. Нам орто оскуолатын 1976 с. 10 «в» кыл. выпускниктара
Коллектив ГУП «Ас-Уөл» выражает глубокое соболезнование по поводу кончины после тяжелой болезни бывшего работника Намского маслоделного завода, ветерана труда ЖИРКОВА Венеры Дмитриевны.	Ыкса ыалларытыгар Мария, Руслан Чириковтарга, кыргыттарыгар Саргыга, Октяб, Мотьяга, күчүтэ Толяга, сизэнэригэр, аймактарыгар таптыыр уоллара, бырааттара, убайдарыгар АФОНЯ ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрэбит. Новгородовтар